

NAKLÁDÁNÍ S VÝSLEDKY VÝZKUMU A VÝVOJE

Gestor: Mgr. Ing. S. Babický	Podpis:	Platnost od: 15. 3. 2011
Manažer jakosti: J. Nekolová	Podpis:	Vydán: 10. 3. 2011
		Číslo výtisku/počet výtisků: 1/1
Schválil: Ing. F. Svoboda	Podpis:	Poslední změna: 1. 5. 2016

Obsah

1	ÚČEL SMĚRNICE	2
2	DEFINICE VÝSLEDKŮ VÝZKUMU	2
3	PRÁVA K VÝSLEDKŮM VAV, ZPŘÍSTUPŇOVÁNÍ VÝSLEDKŮ PODLE ZPŮSOBU JEJICH FINANCOVÁNÍ	2
3.1	VÝZKUMNÉ PROJEKTY ŘEŠENÉ S VEŘEJNOU PODPOROU	3
3.1.1	Obecné zásady plynoucí z platné legislativy	3
3.1.2	Vlastnictví výsledků výzkumu	4
3.1.3	Postavení UniCRE při řešení projektů s veřejnou podporou	4
3.2	VÝZKUMNÉ PROJEKTY ŘEŠENÉ V RÁMCI SMLUVNÍHO VÝZKUMU	5
3.3	DRUHY VÝSLEDKŮ Z POHLEDU JEJICH OCHRANY PODLE ZVLÁŠTNÍCH PŘEDPISŮ	5
3.3.1	Výsledky chráněné průmyslovými právy	6
3.3.2	Ostatní výsledky	6
4	VYUŽITÍ VÝNOSŮ Z UŽÍVÁNÍ VÝSLEDKŮ	6
5	EVIDENCE VÝSLEDKŮ VAV	6
6	POSTUP PŘI SMLUVNÍM VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ VAV	7
7	SOUVISEJÍCÍ DOKUMENTACE	7
8	PŘÍLOHA	8
9	PROŠKOLENÍ DOKUMENTU	8
10	ZMĚNOVÁ ŘÍZENÍ A REVIZE	8

1 ÚČEL SMĚRNICE

Účelem směrnice je definovat pravidla pro nakládání s výsledky výzkumu a vývoje ve společnosti Unipetrol výzkumně vzdělávací centrum, a.s. (dále jen UniCRE), hmotnými i nehmotnými, s ohledem na způsob financování výzkumných prací, jejichž jsou výsledkem.

Podle zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje, dále podle Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 (GBER) a Sdělení Komise – 2014/C 198/01 Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací podléhá nakládání s výsledky výzkumu a vývoje získaných s veřejnou podporou, nebo získaných s využitím infrastruktury vybudované pomocí veřejné podpory definovaným podmínkám, včetně vzájemných smluvních podmínek mezi poskytovatelem dotace, příjemcem dotace a realizátorem výsledků. Výše uvedené předpisy upravují i podmínky pro výzkum na zakázku – smluvní výzkum.

Tato směrnice popisuje zmíněné podmínky, definuje oblasti, kterých se týká nakládání s výsledky, a rámcově formuluje potřebné procesy, jejichž realizací budou naplněny obecně závazné právní předpisy České republiky i Evropské unie.

Tato problematika je pro specifické případy podrobně upravena také v interních řídicích dokumentech uvedených v kapitole 8 této směrnice.

2 DEFINICE VÝSLEDKŮ VÝZKUMU

Výsledkem výzkumu, vývoje a inovací jsou:

- 1) v základním výzkumu nové vědomosti o základních principech jevů, procesů nebo pozorovatelných skutečností, které jsou publikovány podle zvyklostí v daném vědním oboru,
- 2) v aplikovaném výzkumu nové poznatky a dovednosti pro vývoj výrobků, postupů nebo služeb, poznatky a dovednosti uplatněné jako výsledky, které jsou chráněny podle zákonů upravujících ochranu výsledků autorské, vynálezecké nebo obdobné činnosti nebo využívané odbornou veřejností či jinými uživateli, nebo poznatky a dovednosti pro potřeby poskytovatele, využité v jeho činnosti, pokud vznikly při plnění veřejné zakázky,
- 3) ve vývoji návrhy nových nebo podstatně zdokonalených výrobků, postupů nebo služeb,
- 4) v inovacích nové nebo podstatně zdokonalené výrobky, postupy nebo služby, zavedené do praxe,

(dále jen „výsledek“),

Výsledky výzkumu pro potřeby Rejstříku informací o výsledcích (RIV) jsou podrobně definovány v dokumentu <http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=29415>. Tento dokument je přílohou směrnice.

3 PRÁVA K VÝSLEDKŮM VAV, ZPŘÍSTUPŇOVÁNÍ VÝSLEDKŮ PODLE ZPŮSOBU JEJICH FINANCOVÁNÍ

Úprava vlastnických práv k výsledkům výzkumu a vývoje, prováděného s veřejnou podporou, a případná povinnost jejich ochrany podle zvláštního předpisu, se řídí v obecné rovině zákonem č.

130/2002 Sb. a Nařízením Komise (EU) č. 651/2014 (GBER). Ty jsou v konkrétních případech doplněny smlouvami o poskytování veřejné podpory z prostředků státního rozpočtu při řešení projektů výzkumu, vývoje a inovací s jednotlivými poskytovateli podpory, nebo smlouvami o spolupráci v případě kooperativního výzkumu.

V případě výzkumných a vývojových prací smluvního výzkumu je vlastnictví výsledků upraveno smlouvou o dílo, smlouvou o smlouvě budoucí, případně smlouvou o utajení.

3.1 Výzkumné projekty řešené s veřejnou podporou

3.1.1 Obecné zásady plynoucí z platné legislativy

- 1) Jsou-li výsledkem podpořených projektů komerčně využitelné prototypy nebo pilotní projekty, je nutno od způsobilých nákladů předem nebo následně odečíst čisté příjmy za prvních pět let komerčního užívání.
- 2) „Obvyklými tržními podmínkami“ se rozumí, že se podmínky transakce mezi smluvními stranami neliší od podmínek, jež by byly sjednány mezi nezávislými podniky, a že nezahrnují prvek tajné dohody. Má se za to, že zásada týkající se obvyklých tržních podmínek (arm's length principle) je splněna v případě transakce, jíž předcházelo otevřené, transparentní a nediskriminační řízení.
- 3) „Projektem v oblasti VaV“ se rozumí operace, která zahrnuje činnosti spadající do jedné nebo několika kategorií výzkumu a vývoje definovaných ve Sdělení Komise – 2014/C 198/01 Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací a která má splnit nedělitelný úkol přesné hospodářské, vědecké nebo technické povahy s předem jasně určenými cíli. Projekt v oblasti VaV může sestávat z několika pracovních oblastí, činností nebo služeb a zahrnuje jasné cíle, činnosti, které je třeba provést k dosažení těchto cílů (včetně jejich očekávaných nákladů), a konkrétní požadavky jako základ pro posouzení výsledků těchto činností a jejich srovnání s příslušnými cíli. Pokud není možné jasně od sebe oddělit dva nebo více projektů v oblasti VaV, a zejména pokud tyto projekty nemají samostatně vyhlídky na technologický úspěch, považují se za projekt jediný.
- 4) Pokud je výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura využívána k provádění smluvního výzkumu nebo poskytování výzkumné služby určitému podniku, který obvykle stanoví podmínky smlouvy, vlastní výsledky výzkumných činností a nese riziko neúspěchu, nebude na tento podnik v případě, že výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura obdrží za své služby přiměřenou odměnu, zpravidla převedena žádná státní podpora. Jedná se zejména o situace, kdy je splněna jedna z následujících podmínek:
 - a) výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura poskytuje danou výzkumnou službu nebo provádí smluvní výzkum za tržní cenu, nebo
 - b) nelze-li určit tržní cenu, výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura poskytuje danou výzkumnou službu nebo provádí smluvní výzkum za cenu, která:
 - odráží plné náklady služby a obecně zahrnuje marži stanovenou podle marží, jež obvykle uplatňují podniky působící v odvětví dotčené služby, nebo
 - je výsledkem jednání za obvyklých tržních podmínek, pokud výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura coby dodavatel služby v jednání usiluje o to, aby při uzavření

smlouvy dosáhla maximálního hospodářského prospěchu, a pokryje alespoň své mezní náklady.

Pokud si výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura ponechá vlastnictví práv duševního vlastnictví nebo příslušná přístupová práva k výsledkům smluvního výzkumu, lze jejich tržní hodnotu odečíst od ceny, jež má být zaplacená za dotčené služby.

3.1.2 Vlastnictví výsledků výzkumu

Práva k výsledkům činnosti ve výzkumu, vývoji a inovacích, která není veřejnou zakázkou, patří příjemci.

Pro využití výsledků, s výjimkou výsledků veřejných zakázek, jejichž vlastníkem je poskytovatel, platí, že v případě:

- 1) výsledku plně financovaného z veřejných prostředků je příjemce povinen zpřístupnit výsledky za stejných podmínek, stanovených ve smlouvě o využití výsledků, všem zájemcům o jejich využití, pokud předpisy Evropských společenství nestanoví jinak,
- 2) výsledku financovaného z veřejných prostředků ve výši přesahující 50 % a nižší než 100 % výše nákladů projektu je příjemce povinen za podmínek stanovených ve smlouvě o využití výsledků přednostně poskytnout výsledky těm subjektům, které se na podpoře z neveřejných zdrojů podílely,
- 3) výsledku podílově financovaného z veřejných prostředků ve výši 50 % nebo méně nákladů projektu musí být součástí smlouvy o využití výsledků dohoda o způsobu a termínech využití výsledků s těmi subjekty, které se na podpoře z neveřejných zdrojů podílely,
- 4) nevyužití výsledků podílově financovaného z veřejných a z jiných prostředků způsobem a v době stanovené ve smlouvě o využití výsledků je příjemce povinen poskytnout dosažené výsledky k využití za nediskriminujících podmínek za tržní cenu všem zájemcům.

3.1.3 Postavení UniCRE při řešení projektů s veřejnou podporou

Při řešení projektů s veřejnou podporou může UniCRE vystupovat ve dvou rolích.

UniCRE jako výzkumná organizace – většinou v případech, když je UniCRE dalším účastníkem projektu. V tomto případě se předpokládá, že UniCRE v rámci řešení projektu provede část výzkumných prací a své výsledky bude po dohodě s příjemcem vhodnou formou publikovat, případně chránit podle zvláštního předpisu. V takovém případě ředitel úseku výzkumu nebo ředitel úseku vývoje a inovací nebo vedoucí projektu dojedná

- 1) s příjemcem podpory podíl na získaných výsledcích a výše tohoto podílu bude promítnuta do smlouvy o účasti na řešení projektu, případně pak do smlouvy o využití výsledků mezi příjemcem a poskytovatelem.

V případě výsledků interních projektů financovaných zpravidla 100% z veřejné podpory (např. institucionální financování) je pro výsledky, které nejsou chráněny podle zvláštního zákona (patenty, užité vzory, projekty v rámci podpory velkých infrastruktur apod.) uplatňován princip open access.

V případě mezinárodních projektů (obvykle za účasti několika partnerů) financovaných z programů EU je nakládání s výsledky společného projektu upraveno ve smlouvě

Směrnice ředitele SR-VÚ-01-11	
Strana/počet stran: 5/8	
Počet příloh: 1	

o spolupráci na řešení projektu, kde je definován vklad UniCRE do projektu (pre-existing knowledge) a v následné smlouvě o využití výsledků.

- 2) UniCRE jako podnikatel – obvykle v případě, kdy je UniCRE příjemcem projektu. V tomto případě UniCRE bude výsledky výzkumu využívat pro (a) vlastní komerční nebo jiné aktivity, nebo je (b) poskytne jinému podnikateli.
 - (a) V tomto případě při kalkulaci komerčních zakázek využívajících získané výsledky je do ceny kalkulován příslušný odpis nákladů spojených se získáním výsledku. Kalkulaci tohoto odpisu řeší zvláštní interní předpis Směrnice pro výpočet odpisů komplexních nákladů příštích období (KNPO).
 - (b) V tomto případě bude postupováno v souladu s kap. 7. Podmínky poskytnutí výsledků budou uvedeny ve smlouvě o realizaci výsledků. Tato smlouva musí obsahovat:
 - název a identifikační údaje projektu, ke kterému se výsledky vztahují,
 - vymezení výsledků,
 - úpravu vlastnických a užívacích práv k výsledkům,
 - způsob využití výsledků a dobu, ve které budou výsledky využity,
 - rozsah stupně důvěrnosti údajů a způsob nakládání s nimi podle zvláštních právních předpisů,
 - sankce za porušení smlouvy,
 - datum nabytí platnosti a ukončení platnosti smlouvy.

3.2 Výzkumné projekty řešené v rámci smluvního výzkumu

Mimo podporu z veřejných zdrojů mohou v UniCRE vzniknout též výsledky výzkumu a vývoje při řešení komerčních zakázek (smluvní výzkum) – nakládání s výsledky se řídí smlouvou se zadavatelem zakázky (obchodním partnerem).

Odpovědnost za činnosti UniCRE při nakládání s výsledky výzkumu a vývoje má jeho generální ředitel.

3.3 Druhy výsledků z pohledu jejich ochrany podle zvláštních předpisů

Výsledky výzkumu a vývoje lze rozdělit na výsledky, které lze chránit právy průmyslového vlastnictví (patenty, užité vzory, průmyslové vzory) a na ostatní druhy výsledků.

Výsledkem výzkumu a vývoje mohou být zejména postupy a věci.

Postupy lze rozdělit na:

- způsoby výroby - tedy působení na pracovní předmět s následností úkonů, označované často jako technologie výroby;
- pracovní postupy - kterými se mění nebo zjišťuje stav výrobků;

Věci lze rozdělit na:

- výrobky - tedy hmotné předměty určitých vlastností, které vždy představují výsledek, konečný cíl způsobu výroby.
- zařízení - což jsou výrobky, které po připojení ke zdroji energie vykonávají činnost. Slouží k výrobě výrobků nebo k provádění pracovních postupů. Uvádí se jejich účel.

ŘÍZENÝ DOKUMENT

V případě tisku se jedná o nekontrolovaný výtisk – pro informaci

Směrnice ředitele SR-VÚ-01-11	
Strana/počet stran: 6/8	
Počet příloh: 1	

- zapojení - tedy uspořádání věcí v prostoru. Podstatné je propojení aktivních prvků, např. schéma zapojení.

Ostatní druhy výsledků jsou především publikace, přednášky, knihy atd., publikované v souladu s principy open access.

3.3.1 Výsledky chráněné průmyslovými právy

Postupy při získávání právní ochrany výsledků výzkumu a vývoje se zabývá směrnice ředitele Průmyslověprávní ochrana. Ta upravuje jak postup vzniku právní ochrany, tak další nakládání s výsledky výzkumu chráněnými průmyslovými právy, buď smlouvou o převodu, nebo licenční smlouvou k předmětům průmyslového vlastnictví.

Smlouvou o převodu se vlastnické právo k vynálezům, technickým řešením či průmyslovým vzorům převádí z majitele na nabyvatele.

Licenční smlouvou se poskytuje právo užívat předměty průmyslového vlastnictví třetím osobám. Vlastnické právo se nepřevádí.

3.3.2 Ostatní výsledky

Nakládání s ostatními výsledky výzkumu a vývoje, tedy s těmi, které nelze chránit průmyslovými právy, vychází v případě smluvního výzkumu ze smluv, na jejichž základě se výzkum či vývoj prováděl.

V případě výsledků získaných z výzkumných prací s veřejnou podporou bude podle míry podpory postupováno dle bodu 3.1.2. Výsledky získané s veřejnou podporou ve výši 100 % se řídí pravidly open access.

4 VYUŽITÍ VÝNOSŮ Z UŽÍVÁNÍ VÝSLEDKŮ

UniCRE v souladu se svými stanovami vkládá výnosy z užívání výsledků výzkumu a vývoje zpět do své výzkumné a vývojové činnosti s výjimkou vyplácení odměn původcům podle zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích, a podle směrnice ředitele Průmyslověprávní ochrana.

Vklad probíhá těmito způsoby:

- 1) Vytvářením fondu pro výzkumné a vzdělávací aktivity. Prostředky z tohoto fondu jsou čerpány prostřednictvím interních projektů (grantů).
- 2) Přímým kofinancováním grantových projektů včetně projektů z institucionálního financování.

5 EVIDENCE VÝSLEDKŮ VAV

- 1) Vedoucí projektů zodpovídají za správnost a úplnost strukturovaných podkladů týkajících se výsledků, které byly vytvořeny při řešení projektu výzkumu a vývoje nebo komerční zakázky z hlediska:
 - a) evidence výsledků výzkumu a vývoje pro účely státní evidence,
 - b) návrhu typu a rozsahu právní ochrany vytvořených výsledků,
 - c) způsobu jejich komerčního uplatnění smluvními partnery.

Strukturované podklady týkající se výsledků výzkumu musí obsahovat:

ŘÍZENÝ DOKUMENT

V případě tisku se jedná o nekontrolovaný výtisk – pro informaci

- a) jméno osoby, která podklady vypracovala;
 - b) název výsledku zahrnující označení druhu výsledku (věc, postup);
 - c) stručný popis výsledku v rozsahu max. 150 slov.
- 2) Tajemník společnosti zodpovídá za evidenci výsledků výzkumu a vývoje vytvořených ve UniCRE a za jejich včasné zadání do databází státní evidence (RIV a další), a to na základě podkladů předaných vedoucími projektů nejpozději k 31. 3. každého roku.
 - 3) Tvůrci výsledků průběžně podávají Žádosti o publikace, Žádosti o ochranu průmyslového vlastnictví a Žádosti o vklad do RIV prostřednictvím Interního informačního systému.

6 POSTUP PŘI SMLUVNÍM VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ VAV

- 1) Návrh na komerční využití výsledků výzkumu a vývoje může předložit kterýkoliv zaměstnanec UniCRE nebo zástupce obchodního partnera. Hlavními předkladateli návrhů na využití výsledků výzkumu a vývoje jsou vedoucí projektů, ředitel úseku výzkumu a ředitel úseku vývoje a inovací.
- 2) Za přípravu technických podkladů smlouvy o využívání výsledků zodpovídá vedoucí projektu, v rámci něhož byl vytvořen výsledek výzkumu a vývoje, a jehož se komerční využití týká.
- 3) Ředitel ekonomického úseku zpracuje metodiku výpočtu ceny za poskytnutí výsledků výzkumu zejména v případech převodu vlastnického práva nebo poskytnutí práva užívání.
Tato metodika musí vycházet z požadavků na cenu v souladu s ustanoveními uvedenými v bodě 3. 1. 1, tedy tržní cena, cena nákladová, cena dosažená vyjednáváním, nebo veřejnou soutěží.
- 4) Za přípravu smlouvy o využití výsledku výzkumu a vývoje nebo převodu vlastnického práva nebo poskytnutí práva užívání zodpovídá buď ředitel úseku výzkumu, nebo ředitel úseku vývoje a inovací, s nímž spolupracuje ředitel administrativního úseku.
- 5) Vedoucí projektu odpovídá za plnění povinností UniCRE vyplývajících ze smlouvy o využívání výsledků výzkumu dosažených při řešení výzkumného projektu nebo komerční zakázky.

7 SOUVISEJÍCÍ DOKUMENTACE

UniCRE se při nakládání s výsledky výzkumu řídí zejména následujícími obecně závaznými právními předpisy:

- zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), zejména ustanovením § 16
- zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích,
- zákon č. 478/1992 Sb., o užitných vzorech,
- zákon č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů,
- nařízení vlády č. 397/2009 Sb., o informačním systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací;

ŘÍZENÝ DOKUMENT

V případě tisku se jedná o nekontrolovaný výtisk – pro informaci

Směrnice ředitele SR-VÚ-01-11	 Unipetrol výzkumně vzdělávací centrum, a.s.
Strana/počet stran: 8/8	
Počet příloh: 1	

- zákon 89/2012 Sb., občanský zákoník,
- zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon.

a dále interními řídicími dokumenty

- Směrnice ředitele Průmyslověprávní ochrana
- Směrnice ředitele Publikační činnost
- Směrnice ředitele Spisový a archivní řád
- Směrnice ředitele Projektové řízení
- Směrnice ředitele Přijímání objednávek a realizace zakázek
- Směrnice ředitele Oběh dokladů
- Směrnice ředitele Podpisový řád
- Rozhodnutí ředitele Rozhodovací a realizační působnost představenstva

8 PŘÍLOHA

Definice druhů výsledků dostupná dne 20. prosince 2014 na webové adrese <http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=29415>.

9 PROŠKOLENÍ DOKUMENTU

S obsahem této směrnice musí být proškoleni všichni vedoucí útvarů, vedoucí projektů a zaměstnanci, kteří se mohou na tvorbě výsledků výzkumu a vývoje podílet. Ostatní zaměstnanci budou pouze seznámeni.

10 ZMĚNOVÁ ŘÍZENÍ A REVIZE

Změna č.	Stránky	Předmět změn	Datum	Podpis
1	dokument	Aktualizace dokumentu	1. 11. 2011	Babický
2	dokument	Aktualizace podle rámce pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací	22. 12. 2014	Babický
3	1-9	Aktualizace v souvislosti se změnou názvu organizace, novou organizační strukturou a novou grafickou podobou	30. 3. 2016	Babický

ŘÍZENÝ DOKUMENT

V případě tisku se jedná o nekontrolovaný výtisk – pro informaci